

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
N. JÄÄSKINEN
представено на 10 юли 2014 година¹

Дело C-212/13

František Ryněš
срещу
Úřad pro ochranu osobních údajů
(Преюдициално запитване,

отправено от Nejvyšší správní soud (Чешка република)

„Сближаване на законодателствата — Обработване на лични данни — Директива 95/46/ЕО — Приложно поле — Дерогации — Член 3, параграф 2 — Понятието „в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“ — Записване с камера за видеонаблюдение на входа към жилището на използващото записващата система лице, на обществено пространство и на подстъпа към съседна къща“

I – Въведение

1. Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни² съдържа обширна уредба в тази област. При все това съгласно член 3, параграф 2, второ тире от посочената директива тя не се прилага по отношение на обработването на лични данни, „когато се извършва от физическо лице в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“³.

2. Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд, Чешка република) отправя до Съда преюдициален въпрос, свързан с тълкуването на това изключение в рамките на спора между г-н František Ryněš и Úřad pro ochranu osobních údajů (Служба за защита на личните данни, наричана по-нататък „Службата“) във връзка с решението, с което службата е установила, че г-н Ryněš е извършил редица нарушения в областта на защитата на личните данни, като е инсталирал под стряхата на къщата си камера за видеонаблюдение, която записва не само входа на къщата му, но също така улицата, която е обществена, и отсрещната къща.

3. Ако не греша, на Съда не се е налагало да разглежда дело, в което да е установил, че условията за прилагане на член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46 са били изпълнени, въпреки че приложимостта му е изтъкната по-специално по дело Lindqvist⁴. Предвид подхода, който е в основата на практиката на Съда, и по-специално неотдавна постановените

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — ОВ L 281, стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10.

3 — Курсивът е мой.

4 — C-101/01, EU:C:2003:596.

решения Digital Rights Ireland и Seitlinger и др.⁵, както и Google Spain и Google⁶, които отстояват основното право на защита на личните данни, ще предложи в настоящото заключение да се приеме, че посоченото изключение не обхваща ситуации като тези по настоящото дело и че следователно Директива 95/46 е приложима.

4. Следва да се подчертае, че въпросът дали извършените от г-н Ryneš дейности „за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците [на жилището]“ са включени или не в приложното поле на Директива 95/46, по принцип не засяга възможността да се осъществява такова видеонаблюдение. Единствената цел на настоящото дело е да се уточни коя е приложимата правна уредба в този случай.

II – Правна уредба

A – Правото на Съюза

5. Член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) предвижда, че „[в]секи има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и тайната на неговите съобщения“.

6. Съгласно член 8, параграф 1 от Хартата „[в]секи има право на защита на неговите лични данни“. Параграфи 2 и 3 от него внасят следните уточнения:

„2. [Личните данни] трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание. Всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него, както и правото да изиска поправянето им.

3. Спазването на тези правила подлежи на контрол от независим орган⁷“.

7. Съображения 12 и 16 от Директива 95/46 гласят:

„(12) [...] трябва да се изключи обработването на данни, извършвано от физическо лице при упражняване на дейности, които са изключително лични или домашни, например кореспонденция и поддържане на адресни указатели;

(16) [...] обработването на звук и картина, например при видеонаблюдение, не попада в приложното поле на настоящата директива[,] при условие че то се извършва за целите на обществената сигурност, отбраната, националната сигурност или при държавни дейности, свързани с областта на наказателното право или с други дейности, които не попадат в приложното поле на правото на Общността“.

8. Член 3 от Директивата, озаглавен „Приложно поле“, предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага към пълната или частична обработка на лични данни с автоматизирани средства, както и към обработката със средства, които не са автоматизирани, на лични данни, съставляващи част от файлова система, или които са предназначени да съставляват част от файлова система.

⁵ — C-293/12 и C-594/12, EU:C:2014:238.

⁶ — C-131/12, EU:C:2014:317.

⁷ — Съгласно разясненията, свързани с този член, същият „се основава на член 286 от Договора за създаване на Европейската общност и [Директива 95/46], както и на член 8 от ЕКПЧ и Конвенцията на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за защита на лицата по отношение на автоматизираната обработка на лични данни, която е ратифицирана от всички държави членки“.

2. Настоящата директива не се прилага за обработването на лични данни:

- при извършване на дейности, извън приложното поле на правото на Общността, например дейностите, предвидени в дял V и дял VI от Договора за Европейския съюз, и във всички случаи при дейности по обработването на данни, отнасящи се до обществената сигурност, отбраната, държавната сигурност (включително икономическото благосъстояние на държавата, когато процесът на обработка е свързан с държавната сигурност) и при дейности на държавата в областта на наказателното право,
- когато се извършва от физическо лице в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“.

Б – Чешкото право

9. Член 3, параграф 3 от Закон № 101/2000 Sb. относно защитата на личните данни и за изменение на различни закони (наричан по-нататък „Закон № 101/2000“) предвижда:

„Настоящият закон не се прилага за обработването на лични данни, осъществявано от физическо лице в хода единствено на лични занимания“.

10. Съгласно член 5, параграф 2, буква е) от посочения закон обработването на лични данни по принцип е възможно само със съгласието на съответното физическо лице. При отсъствието на такова съгласие посоченото обработване може да бъде осъществено, когато това се налага за защитата на правата и законните интереси на администратора, получателя или други засегнати лица. Такова обработване на данни обаче не може да влиза в разрез с правото на съответното физическо лице на личен и семеен живот.

11. Член 44, параграф 2 от този закон урежда отговорността на администратора на лични данни, който извършва нарушение с това, че обработва лични данни без съгласието на съответното физическо лице, като не му предоставя надлежната информация и не изпълнява изискването за отчетност пред компетентния орган.

III – Спорът в главното производство, преюдициалният въпрос и производството пред Съда

12. През периода от 5 октомври 2007 г. до 11 април 2008 г. г-н Ryněš използва камера, инсталирана под стряхата на къщата му. Камерата е фиксирана без възможност да бъде насочвана и записва входа към дома му, улицата, която е обществена, и входа на отсрещната къща. Системата позволява единствено видеозапис, който се съхранява в записващо оборудване при непрекъснато подаване, а именно върху твърд диск. След запълване на капацитета новият запис заменя стария. Записващото оборудване не е снабдено с монитор, поради което картината не може да се разгледа незабавно. Само г-н Ryněš има пряк достъп до системата и данните в нея.

13. Запитващата юрисдикция отбелязва, че единствената причина за използването на тази камера от г-н Ryněš е защитата на собствеността, здравето и живота му, както и тези на неговото семейство. Всъщност той самият, както и неговото семейство са обект на посегателства в продължение на няколко години от страна на неизвестен извършител, който не е открит. Освен това стъклата на прозорците на притежаваното от съпругата жилище са чупени многократно между 2005 г. и 2007 г.

14. През нощта на 6 срещу 7 октомври 2007 г. един от прозорците на жилището на г-н Rypeš е счупен от изстрел с прашка. Благодарение на системата за видеонаблюдение са идентифицирани двама заподозрени. Записите са предоставени на полицията и впоследствие са използвани като доказателства в рамките на наказателното производство.

15. Единият от заподозрените е поискал проверка на системата за видеонаблюдение на г-н Rypeš и Службата, с решение от 4 август 2008 г., установява, че г-н Rypeš е извършил нарушения по Закон № 101/2000, поради това че:

- като администратор е придобил посредством система за видеонаблюдение лични данни на лицата, движещи се по улицата пред къщата и влизаци в къщата на отсрещната страна на улицата, без тяхно съгласие;
- съответните лица не са били информирани за обработването на личните им данни, както и за степента и целта на обработването им, от кого и с какви средства те ще бъдат обработвани и кой ще има достъп до тях;
- като администратор г-н Rypeš не е изпълнил задължението си за отчитане на обработването към Службата.

16. С решение от 25 април 2012 г. Městský soud в Прага отхвърля жалбата, с която г-н Rypeš обжалва решението на Службата. Г-н Rypeš подава касационна жалба срещу това решение пред запитващата юрисдикция.

17. При тези обстоятелства с решение от 20 март 2013 г. Nejvyšší správní soud решава да спре производството и да отправи до Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли използването на система за видеонаблюдение, разположена в семейното жилище за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците му, да се окачестви като обработване на лични данни „[...] от физическо лице в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“ по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 95/46 [...], въпреки че системата за наблюдение покрива и обществени места?“.

18. Г-н Rypeš, Службата, правителствата на Австрия, Испания, Италия, Обединеното кралство, Полша, Португалия и Чешката република, както и Европейската комисия представят писмени становища. В съдебното заседание на 20 март 2014 г. присъстват представители на Службата, на правителствата на Австрия, Обединеното кралство, Полша и Чешката република, както и на Комисията.

IV – Анализ

A – Предварителни бележки

1. По предмета на делото

19. На първо място, следва да се отбележи, че преюдициалният въпрос по настоящото дело е точно поставен и насочен към тълкуването на израза „в хода на [изцяло] лични и домашни занимания“, от който зависи приложимостта на Директива 95/46 по отношение на видеонаблюдението, извършено от г-н Rypeš. Отговорът на това искане за тълкуване не може да зависи от факта, че видеонаблюдението е постигнало преследваната цел, а именно

разкриването на извършителите. Отговорът би трябвало да е същият, ако предположим, че видеонаблюдението е останало безрезултатно и е довело единствено до записи, изтрети в крайна сметка и съответно останали неизползвани, на лица, намиращи се на общественото пространство пред къщата на г-н Ryneš.

20. На второ място, по същество делото е свързано с квалификацията на въпросното видеонаблюдение от гледна точка на приложението на Директива 95/46. Следователно последващото използване на записите не би могло според мен да бъде определящо за разрешаването на въпроса, свързан със самото приложение на тази директива⁸. Правната квалификация на видеонаблюдението, извършено от г-н Ryneš, не може да се променя в зависимост от това дали записите са били впоследствие изтрети или запазени.

21. На трето място, делото, което е в основата на преюдициалното запитване, се различава от ситуациите, в които видеонаблюдението се осъществява от държавните органи или от юридически лица. По отношение на държавните органи Директива 95/46 е приложима с изключение на ситуациите, предвидени в член 3, параграф 2, първо тире от нея. По отношение на юридическите лица Директива 95/46 е приложима без ограничения. Именно поради това практиката на Европейския съд по правата на човека, която впрочем е много богата в тази област, не предоставя пряко приложими насоки⁹.

22. И накрая, в случая по делото е ясно, че е приложима Хартата, и по-специално членове 7 и 8 от нея. Въпросната ситуация може да породи конфликт между основните права на администратора на данни (на английски език „data controller“) и тези на съответното физическо лице (на английски език „data subject“). В случая по делото става дума за конфликт, който противопоставя г-н Ryneš и идентифицираните извършители. Във връзка с приложимостта на Директива 95/46 по принцип обаче става дума за противоречие между правото на защита на личния живот на всяко физическо лице, което извършва видеонаблюдение на обществено пространство, и правото на защита на личните данни на всяко лице, което се намира на това място.

23. Ако Съдът сметне, че Директива 95/46 е приложима в случая, се налага да се претеглят различните права и интереси, засегнати от материалноправните разпоредби на тази директива, и по-специално от член 7, буква е) от нея¹⁰. Държа да уточня, че е от компетентността на запитващата юрисдикция при необходимост да извърши претеглянето, но че това излиза извън определените граници на настоящото преюдициално запитване¹¹.

2. По съдебната практика, свързана със защитата на личните данни

24. Директива 95/46 има за цел да гарантира висока степен на защита на основните права и свободи на физическите лица, и в частност правото им на личен живот при обработването на лични данни¹².

8 — Ако Директива 95/46 е приложима, посоченото последващо използване на личните данни може да има реално значение, например за прилагането на член 7, буква е) от тази директива.

9 — Вж. като пример за тази практика ЕСПЧ, Решение по дело *Реск* с/у Обединено кралство, № 44647/98, § 57 и цитираната съдебна практика, CEDH 2003-I.

10 — Член 7 от посочената директива гласи следното: „Държавите членки предвиждат, че обработването на лични данни може да се извършва, само ако: [...] е) обработването е необходимо за целите на законните интереси, преследвани от администратора или от трето лице или лица, на които се разкриват данните, с изключение на случаите, когато пред тези интереси имат преимущество интереси, свързани с основните права и свободи на съответното физическо лице, които изискват защита по силата на член 1, параграф 1“.

11 — Относно приложението на тази разпоредба вж. „Opinion 06/2014 on the „Notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC“ на разположение на английски език на адрес http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm.

12 — Вж. в този смисъл решение IPI (C-473/12, EU:C:2013:715, т. 28), както и член 1 и съображение 10 от Директива 95/46.

25. Съдът се ръководи от Хартата при тълкуването на правото на Съюза. Съдебната практика е обвързала също така Директива 95/46 с общите принципи на правото и по този начин с член 8 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.¹³ (наричана по-нататък „ЕКПЧ“). Съдът се е произнесъл също така, че с Директива 95/46 законодателят постига равновесие между различните основни права¹⁴.

26. В тази връзка Съдът вече се е произнесъл, че разпоредбите на Директива 95/46, доколкото уреждат обработката на личните данни, които могат да засегнат основните свободи, и по-специално правото на личен живот, по необходимост трябва да се тълкуват с оглед на основните права, които съгласно постоянната съдебна практика са неразделна част от общите принципи на правото, съблюдаването на които Съдът осигурява и които понастоящем са закрепени в Хартата¹⁵.

27. По-конкретно, в решение *Google Spain* и *Google* Съдът отбелязва следното: „член 7 от Хартата гарантира правото на зачитане на личния живот, докато член 8 от Хартата прогласява изрично правото на защита на личните данни. В параграфи 2 и 3 от последния член се уточнява, че тези данни трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание, че всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него, както и правото да изиска поправянето им, и че спазването на тези правила подлежи на контрол от независим орган. Тези изисквания са въведени по-специално с членове 6, 7, 12, 14 и 28 от Директива 95/46“¹⁶.

28. Следва да се отбележи, че с изключение на член 28 посочените разпоредби се прилагат и спрямо хоризонталните отношения между администраторите на данни, които не са държавни органи, и съответните физически лица.

3. По видеонаблюдението с оглед на целите на Директива 95/46

а) По видеонаблюдението

29. Видеонаблюдението се характеризира със своето постоянно и системно упражняване, каквато и да е променливата продължителност на евентуалното съхраняване на записите¹⁷. Следва да се подчертае, че разглежданият преюдициален въпрос е свързан с вид фиксирана система за видеонаблюдение, която обхваща обществено пространство, както и входа на отсрещната къща, и по този начин дава възможност да се идентифицират неопределен брой лица, които се намират там, без предварително да са уведомени за посоченото видеонаблюдение. За сметка на това правните въпроси, свързани със записи, направени с мобилни телефони, портативни видеокамери и цифрови фотоапарати, са от различно естество, поради което настоящото заключение няма да се спира на тях.

13 — Член 8, параграф 1 от ЕКПЧ гласи следното: „Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, на неговото жилище и тайната на неговата кореспонденция“.

14 — В решение *Комисия/Bavarian Lager* (C-28/08 P, EU:C:2010:378, т. 63) Съдът отдава преимуществено значение на защитата на личните данни пред достъпа до документи, както следва: „От това следва, че разпоредбите на Регламент № 45/2001, включително членове 8 и 18 от него, се прилагат изцяло в случай на заявка на основание Регламент № 1049/2001, насочена към получаване на достъп до документи, които съдържат лични данни“.

15 — Вж. по-специално решения *Google Spain* и *Google* (EU:C:2014:317, т. 68), *Connolly/Комисия* (C-274/99 P, EU:C:2001:127, т. 37), и *Österreichischer Rundfunk* и др. (EU:C:2003:294, т. 68).

16 — EU:C:2014:317, т. 69.

17 — С член 29 от Директива 95/46 се създава независима консултативна работна група, състояща се по-специално от представители на органите на държавите членки, отговарящи за защитата на личните данни (наричана по-нататък „работната група по член 29“). Вж. по въпроса Становище 4/2004 на посочената работна група относно обработването на лични данни посредством видеонаблюдение, публикувано на адрес http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm.

30. Всъщност фактът, че видеонаблюдението със запис на картина е включено в приложното поле на Директива 95/46, доколкото само по себе си то представлява автоматично обработване (каквото е случаят с цифровите записи) или води до такова обработване, произтича пряко от съображение 16 от нея.

31. В тази връзка отбелязвам, че запитващата юрисдикция се интересува от тълкуването на член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46. Следователно считам, че посочената юрисдикция приема имплицитно, но по необходимост, че обработването, разглеждано в главното производство, отговаря на критериите, установени в член 3, параграф 1 от директивата¹⁸.

32. Запитващата юрисдикция не предоставя подробно описание на съдържанието на въпросните видеозаписи. При все това може да се предположи, че съгласно практиката на Съда от такива записи, „разгледани в съвкупност, е възможно да се изведат много точни заключения за личния живот на лицата, чиито данни са били запазени, например относно навиците им в ежедневието, мястото на постоянно или временно пребиваване, ежедневните им или други пътувания, упражняваните дейности, социалните връзки на тези лица и социалните кръгове, в които се движат“¹⁹.

33. Освен това „[з]апазването на данни с оглед на евентуален достъп на компетентните национални органи до тях“, каквото е случаят в главното производство, „засяга пряко и конкретно личния живот, а следователно и правата, гарантирани от член 7 от Хартата. Освен това, по отношение на това запазване на данните се прилага и член 8 от нея, тъй като то представлява обработка на лични данни по смисъла на посочения член и поради това задължително трябва да отговаря на изискванията за защита на данните, произтичащи от него“²⁰.

б) По целите на Директива 95/46

34. Съдът се е произнесъл, че по-конкретно от третото, седмото и осмото съображение от Директива 95/46 следва, че чрез хармонизирането на националните норми за защита на физическите лица при обработването на лични данни тази директива цели главно да гарантира необходимото за установяването и функционирането на вътрешния пазар по смисъла на член 14, параграф 2 ЕО свободно движение на такива данни между държавите членки²¹.

35. В съответствие със заглавието си Директива 95/46 преследва и друга цел, а именно „защита на физическите лица при обработването на лични данни“. По този начин директивата създава уредба, с която се гарантира *защитата на физическите лица* при обработването на лични данни.

18 — Вж. също така съображение 15 от Директива 95/46, съгласно което „обработката на такива данни се обхваща от настоящата директива, само ако тя е автоматизирана или ако обработваните данни се съдържат или са предназначени да се съдържат във файлова система, структурирана съгласно определени критерии, отнасящи се до лица, с цел осигуряване на лесен достъп до въпросните лични данни“.

19 — Решение Digital Rights Ireland и Seitlinger и др. (EU:C:2014:238, т. 27).

20 — Решения Digital Rights Ireland и Seitlinger и др. (EU:C:2014:238, т. 29) и Volker und Markus Schecke и Eifert (C-92/09 и C-93/09, EU:C:2010:662, т. 47).

21 — Вж. в този смисъл решения Комисия/Германия (C-518/07, EU:C:2010:125, т. 20—22) и Österreichischer Rundfunk и др. (EU:C:2003:294, т. 39 и 70).

36. Освен това е вярно, че свободното движение на лични данни може да засегне правото на личен живот, признато по-специално в член 8 от ЕКПЧ²², както и в общите принципи на правото на Съюза²³.

37. Поради това, и както именно следва от десето съображение и от член 1 от Директива 95/46, тя цели също да не доведе до отслабване на защитата, която осигуряват съществуващите национални норми, а обратно, да гарантира висока степен на защита в Съюза на основните права и свободи при обработването на лични данни²⁴.

38. Ясно е, че що се отнася до зачитането на личния живот, „съгласно постоянната практика на Съда защитата на това основно право изисква във всички случаи дерогациите и ограниченията на защитата на личните данни да се въвеждат в границите на строго необходимото“²⁵ и че в това отношение „във връзка с правото на зачитане на личния живот, провъзгласено в член 7 от Хартата, защитата на личните данни, произтичаща от изричното задължение, предвидено в член 8, параграф 1 от нея, придобива особено значение“²⁶.

Б — По изключението от приложното поле на Директива 95/46, предвидено в член 3, параграф 2, второ тире

39. В главното производство се поставя въпросът дали действията на г-н Ryneš попадат извън приложното поле на Директива 95/46 съгласно изключението, предвидено в член 3, параграф 2, второ тире от нея във връзка с обработването на лични данни, „когато се извършва от физическо лице в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“. Посочената разпоредба не се отнася до крайната цел на обработването на лични данни, както е описана в преюдициалното запитване, а именно защитата на „собствеността, здравето и живота на собствениците [на жилището]“.

40. Държа да уточня, че главното производство не се отнася нито до държавната сигурност, нито до дейности на държавата в областта на наказателното право, които биха могли до попаднат в обхвата на изключението, предвидено в член 3, параграф 2, първо тире от Директива 95/46, въпреки че събраните данни в случая в крайна сметка са били предадени на органите²⁷. Всъщност г-н Ryneš е действал в качеството си на частно лице, жертва на престъпление, а не в качеството си на служител на силите на реда.

41. Г-н Ryneš, както и правителствата на Италия, Обединеното кралство, Полша и Чешката република са на мнение, че използването на система за видеонаблюдение като разглежданата в главното производство, чиято цел е защита на собствеността, здравето и живота на собствениците на жилището, е осъществено в хода на [изцяло] лични или домашни занимания по смисъла на член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46, въпреки че под наблюдение от посочената система е попадало и обществено пространство. Обратно, когато, както е в случая, под наблюдение от посочената система попада и обществено пространство, Службата, правителствата на Австрия, Испания и Португалия, както и Комисията считат, че горепосоченото изключение не се прилага.

22 — Вж. в този смисъл ЕСПЧ, *Amann c/у Швейцария* [GC], № 27798/95, § 69 и § 80, CEDH 2000-II, и *Rotaru c/у Румъния* [GC], № 28341/95, § 43 и § 46, CEDH 2000-V.

23 — Решение Комисия/Германия (EU:C:2010:125, т. 21).

24 — Решения Комисия/Германия (EU:C:2010:125, т. 22); *Österreichischer Rundfunk* и др. (EU:C:2003:294, т. 70) и *Satakunnan Markkinapörssi* и *Satamedia* (C-73/07, EU:C:2008:727, т. 52).

25 — Решения *Digital Rights Ireland* и *Seitlinger* и др. (EU:C:2014:238, т. 52) и *IPI* (EU:C:2013:715, т. 39 и цитираната съдебна практика).

26 — Решение *Digital Rights Ireland* и *Seitlinger* и др. (EU:C:2014:238, т. 53).

27 — Относно изключението, предвидено в първо тире, вж. решение *Lindqvist* (EU:C:2003:596, т. 43 и сл.).

а) Отчитане на крайната цел на обработването на данните като критерий за приложимостта на Директива 95/46

42. В съдебното заседание широко е разискван въпросът дали приложимостта на изключението може да зависи от намерението на въпросното лице. По-конкретно въпросът е дали може да бъде установен „изцяло личният и домашен характер“ на обработването на лични данни с оглед на преследваната от администратора на данните крайна цел.

43. Според запитващата юрисдикция г-н Ryneš е извършил видеонаблюдението „за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците [на жилището]“. По мое мнение не е изключено действие, което се характеризира с такава *субективна крайна цел*, да може да изпълни условията на член 7, буква е) от Директива 95/46, което би придало законосъобразност на обработването на лични данни в нейните рамки. Това обаче не е въпросът, който се отправя до Съда. Настоящият преюдициален въпрос се отнася до приложното поле на Директива 95/46, което задължително предхожда всякакъв друг въпрос, свързан с тълкуването на нейните материалноправни разпоредби.

44. При тези условия е редно да се определи дали обработването на лични данни, което е извършил г-н Ryneš, не попада в приложното поле на директивата предвид субективната му крайна цел, доколкото тази крайна цел може да бъде разглеждана като придаваща изцяло личен или домашен характер на въпросното обработване на данни.

45. Припомням в тази връзка, че целта на разпоредбата на член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46 е да определи приложното ѝ поле, като изключи някои положения, при които дадено действие, въпреки че изпълнява критериите, определени от тази директива, все пак остава извън нейното приложно поле. Според мен приложното поле на акт от правото на Съюза не би могло да зависи от субективната крайна цел на заинтересованото лице, в случая на администратора на данните, доколкото такава крайна цел не е нито обективно проверяема въз основа на външни фактори, нито релевантна по отношение на съответните лица, чиито права и интереси са засегнати от въпросното действие.

46. Всъщност крайната цел на обработването на лични данни не би могла да бъде определяща по отношение на пешеходец, който се разхожда по улицата и е обект на видеонаблюдение, от гледна точка на необходимостта му от защита с конкретни законови разпоредби, определящи правното му положение спрямо администратора на личните данни. За сметка на това крайната цел на обработването може да има значение при преценката на законосъобразността му. Следователно приложното поле на директивата трябва да бъде определено въз основа на обективни критерии.

б) Изцяло домашни или изцяло лични занимания

47. За да илюстрира съдържанието на въпросното изключение, Директива 95/46 предоставя два примера: кореспонденцията и поддържането на адресни указатели²⁸. Очевидно е, че изключението изисква ограничително тълкуване, което се потвърждава от съдебната практика, свързана с Директива 95/46²⁹.

28 — Съображение 12 от директивата.

29 — Решения Satakunnan Markkinapörssi и Satamedia (EU:C:2008:727, т. 38—49), Парламент/Съвет и Комисия (C-317/04 и C-318/04, EU:C:2006:346, т. 54—61) и Lindqvist (EU:C:2003:596, т. 47).

48. Всъщност много прецизното очертаване на границите на това изключение допринася за възпрепятстването на нерегламентираното събиране на лични данни, което може да се извърши извън рамката, уредена от правото на Съюза, и следователно извън изискванията, произтичащи от член 8, параграфи 2 и 3 от Хартата³⁰.

49. Делото Lindqvist, по подобие на настоящото дело, е свързано с обработване на лични данни, извършено от физическо лице. Генералният адвокат Tizzano е на мнение, че категорията „[изцяло] лични или домашни занимания“ включва единствено дейности, като „кореспонденция и поддържане на адресни указатели“ [...], т.е. *явно* лични и поверителни занимания, предназначени да останат в рамките на личната или домашната сфера на заинтересованите лица“, и че изключението, предвидено във второ тире, не е приложимо по въпросното дело³¹.

50. Според мен „личните занимания“ по смисъла на член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46 са тясно и обективно свързани с личния живот на дадено лице, без да засягат чувствително личната сфера на други лица. Тези занимания могат при все това да протичат извън дома. „Домашните занимания“ са свързани със семейния живот и се осъществяват по принцип в домашна обстановка или на други места, споделяни от членовете на семейството, като например вила, хотелска стая или личен автомобил. Всички те имат връзка със защитата на личния живот, предвидена в член 7 от Хартата.

51. В действителност считам по подобие на правителството на Обединеното кралство, че това изключение позволява в настоящата правна уредба, а именно създадената от Директива 95/46, да се осигури предвидената в член 7 от Хартата защита в полза на този, който извършва обработване на лични данни в рамките на личния си и семеен живот.

52. При все това, за да може посоченото изключение да се приложи, в рамките на Директива 95/46 не е достатъчно разглежданите действия да имат някаква връзка с лични или домашни занимания, а е необходимо те да бъдат изцяло такива. В тази връзка добавям, че според мен няма никакво съмнение, че това условие се прилага по отношение както на личните, така и на домашните занимания.

53. Приемам, че видеонаблюдението на друго лице, т.е. системното наблюдение на места с апарат, който подава видео сигнал, записван с цел идентифицирането на лица, дори вътре в жилището, не може да се разглежда като *изцяло лично* занимание, но това не изключва възможността то да попадне в понятието за домашно занимание.

54. От друга страна е вярно, както твърди и правителството на Обединеното кралство, че защитата на неприкосновеността на частното жилище, както и защитата му от кражба и всякакъв незаконен достъп съставляват дейности, които са от основно значение за всяко домакинство и поради тази причина могат да бъдат разглеждани като домашни занимания.

30 — Съгласно посочените разпоредби личните данни „трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание. Всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него, както и правото да изиска поправянето им. [...] Спазването на тези правила подлежи на контрол от независим орган“.

31 — Вж. заключението на генералния адвокат Tizzano по дело Lindqvist (EU:C:2002:513, по-специално т. 34 и 35, курсивът е мой). Освен това той е на мнение, че „въпросното обработване се извършва за упражняването на дейности, които не влизат в приложното поле на общественото право“. Съдът обаче отхвърля това тълкуване.

55. При все това според мен видеонаблюдение, което включва и обществено пространство, не може да бъде разглеждано като *изцяло домашно* занимание, тъй като обхваща и лица, които нямат никаква връзка със съответното семейство и които желаят да запазят своята анонимност. Както отбелязва Съдът, „обстоятелството, че запазването на данните и последващото им използване се осъществяват, без“ съответните лица „да са информирани за това, може [...] да породят усещане в съзнанието на съответните лица, че личният им живот е обект на постоянно наблюдение“³².

56. Следователно системното видеонаблюдение на обществено пространство, упражнявано от физически лица, не е освободено от произтичащите от защитата на личните данни изисквания, които са приложими по отношение на видеонаблюдението, осъществявано от юридически лица и държавни органи. Това тълкуване дава възможност в крайна сметка да не се привилегирова лицата, извършващи видеонаблюдение на обществено пространство, разположено пред еднофамилно жилище, спрямо видеонаблюдението, което би било извършвано в околностите на сгради етажна собственост, тъй като всички администратори на лични данни, физически или юридически лица, са подчинени в такъв случай на едни и същи изисквания³³.

57. Стигам до извода, че обработването на лични данни като извършеното от г-н Ryneš не попада в понятието за дейности, упражнявани „в хода на [изцяло] лични или домашни занимания“, като по този начин посоченото обработване, което не се ползва от въпросното изключение, влиза в приложното поле на Директива 95/46.

в) Допълнителни съображения

58. С цел изчерпателност държа да отбележа, че въпреки че в съдебната практика „публикуването“ на лични данни често е сред доказателствата в подкрепа на извод за неприложимост на изключението, предвидено в член 3, параграф 2, второ тире от Директива 95/46³⁴, липсата на публикуване не прави а contrario приложимо посоченото изключение. Всъщност записването и запазването на лични данни представляват сами по себе си намеса в правата, гарантирани от член 7 от Хартата³⁵.

59. Освен това отбелязвам, че личните данни, записани от г-н Ryneš, са били предоставени на органите в рамките на наказателно производство. В тази връзка трябва да се припомни, че съгласно практиката на Съда „достъпът на компетентните национални органи до данните представлява допълнителна намеса в това основно право“³⁶.

60. Ако Съдът възприеме предлаганото от мен становище, че Директива 95/46 е приложима, упражняваната от г-н Ryneš дейност ще трябва да бъде анализирана в рамките на тази директива, която има за цел да създаде и осигури равновесие между основните права и интересите на лицата.

61. В този случай ще трябва да се провери „законосъобразността“ на въпросното обработване на данни³⁷. По този въпрос следва да се припомни, че извън допуснатите на основание член 13 от Директива 95/46 случаи на дерогиране, по-специално с цел „защита на съответното физическо лице или на правата и свободите на други лица“, обработването на лични данни трябва да

32 — Решение Digital Rights Ireland и Seitlinger и др. (EU:C:2014:238, т. 37).

33 — Вж. Становище 4/2004 на работната група по член 29 относно обработването на лични данни посредством видеонаблюдение.

34 — Вж. например решение Lindqvist (EU:C:2003:596, т. 47).

35 — Решение Digital Rights Ireland и Seitlinger и др. (EU:C:2014:238, т. 34).

36 — Пак там (т. 35). Вж. във връзка с член 8 от ЕКПЧ, решения на ЕСПЧ по дела Leander c/y Швеция от 26 март 1987 г., серия A № 116, § 48; Rotaru c/y Румъния [GC], № 28341/95, § 46, CEDH 2000–V, както и Weber и Saravia c/y Германия (déc.), № 54934/00, § 79, CEDH 2006–XI.

37 — Относно законосъобразността вж. например решение Worten (C-342/12, EU:C:2013:355, т. 33 и сл.).

отговаря, от една страна, на отнасящите се до качеството на данните принципи, прогласени в член 6 от посочената директива, и от друга страна, на някой от критериите за законосъобразност на обработването на лични данни, изброени в член 7 от същата директива³⁸.

62. По отношение на законосъобразността на обработване като това в главното производство считам, че то може да бъде прието за законосъобразно по силата на член 7, буква е) от Директива 95/46.

63. Всъщност, за да бъде обработването на лични данни законосъобразно, член 7, буква е) от Директива 95/46 предвижда две кумулативни условия, а именно, от една страна, обработването на личните данни да е необходимо за целите на законните интереси, преследвани от администратора или от трето лице или лица, на които се разкриват данните, и от друга страна, основните права и свободи на съответното физическо лице да нямат преимущество пред тези интереси. Следва да се има предвид, че второто от тези условия изисква претегляне на разглежданите противоположни права и интереси, което по принцип зависи от обстоятелствата на конкретния случай и в рамките на което лицето или институцията, които го извършват, трябва да отчетат значението на правата на съответното физическо лице, произтичащи от членове 7 и 8 от Хартата³⁹. Посоченият член 7, буква е) от Директива 95/46 е много често от основно значение за проверката на законосъобразността на обработването на лични данни⁴⁰.

64. В конкретния случай ми се струва, че упражняваната от г-н Рунеš дейност има за цел да защити ползването от негова страна на други основни права, като правото на собственост и това на семеен живот.

65. В този смисъл фактът, че Директива 95/46 е приложима, не е непременно в ущърб на интересите на администратора на лични данни, при условие че те са наистина законосъобразни по силата на член 7, буква е) от директивата. Не е логично да се поддържа, че защитата на основните права на г-н Рунеš предполага неприлагане на европейска директива, чиято цел е именно установяване на справедливо равновесие между неговите права и правата на други физически лица, а именно засегнатите от обработката на лични данни.

66. Фактът, че Директива 95/46 се прилага в такава ситуация, не предполага сам по себе си незаконосъобразност на действията на г-н Рунеš. За сметка на това именно в рамките на Директива 95/46 трябва да се осъществи претеглянето между основните права, приложими по главното производство.

38 — Решения Google Spain и Google (EU:C:2014:317, т. 71), Österreichischer Rundfunk и др. (EU:C:2003:294, т. 65), ASNEF и FECEMD (C-468/10 и C-469/10, EU:C:2011:777, т. 26) и Worten (EU:C:2013:355, т. 33).

39 — Решение ASNEF и FECEMD (EU:C:2011:777, т. 38 и 40).

40 — В съдебното заседание е повдигнат друг въпрос, свързан с преценката относно бордовите камери в автомобили със записващи устройства. От предложното тълкуване считам, че е ясно, че тези апарати за наблюдение на обществени пътища, в това число и на движещите се по тях хора, не могат да бъдат обект на посоченото изключение и следователно използването им е напълно подчинено на предвидените в Директива 95/46 условия.

V – Заключение

67. С оглед на изложените по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставения от Nejvyšší správní soud преюдициален въпрос по следния начин:

„Използването на разположена върху семейно жилище система за видеонаблюдение за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците му, която обхваща и наблюдение на обществено пространство, не може да се окачестви като обработване на лични данни, което се извършва от физическо лице в хода на изцяло лични или домашни занимания по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни“.